

II. lekce Období novověku a doba moderní

Renesance 15. – 16. století

Renesance neboli obnova antického umění vznikla v Itálii. Byl to styl velmi volný, nebyl vázán žádnými pravidly. Na nosné konstrukce se používal kámen, více však cihly, a povrchy byly omítány nebo obkládány kamenem. Svislým nosným prvkem je stěna v kombinaci se sloupem. Renesanční klenby byly uzavřeného tvaru, protože musely přesně vymezit prostor, na vrchu zakončená klášterní neckovitá kupole. Šlechtické paláce byly obvykle obdélníkového nebo čtvercového půdorysu s atriem. U nás nejproslulejší letohrádek královny Anny „Belveder“ v Praze. Renesance přinesla svým důrazem na člověka změnu typů všech staveb. Místo hradů se stavěly šlechtické zámky s upravenými parky, zahradními a vodními plochami, města postupně ztrácela středověký charakter.

Barok 17. – 18. století

Barokní architektura se objevila nejprve v Itálii a rychle se rozšířila do celé Evropy i do Střední a Jižní Ameriky. Rozdělila se do dvou směrů.

1. dynamický barok – používá místo jasných geometrických tvarů prostory o složitém půdorysu.
2. klasicizující barok – používá renesanční tvary, stavby mají působit obrovskými rozměry.

Materiály obdobné jako v renesanci především cihla, kámen zajišťoval dlažby a obklady. V 18. stol. se cihly už lisovaly a byly páleny v roštových pecích. Sklo se vyrábělo již ve větších rozměrech, okna měla často okenice. K vytápění sloužila kromě krbů také kachlová kamna. Vodovod byl běžnou potřebou. Barok byl druhým vrcholem výtvarného umění v českých zemích, kdy malby a sochy byly na světové úrovni.

Klasicismus 2.polovina18.stol. – 1.polovina19.stol.

Sloh vznikl a rozvíjel se především ve Francii. Konstrukce i materiály byly obdobné jako v baroku. Zdokonalila se výroba vápna a cementu a objevil se nový stavební mat. beton. Koncem 18. stol. se začalo železo používat ve formě litiny. Převážně na konstrukce krovů a mostů. S přílivem obyvatelstva do měst se začaly stavět činžovní domy, pavlačového typu. Rovněž nemocnice, divadla Stavovské divadlo, rozvoj žel. dopravy také nádraží. S rozvojem manufakturní, později průmyslové výroby se budovaly továrny – u nás textilky, cukrovary, pivovary, porcelánky, sklárny a první továrny na zpracování kovů. Díky rozvoji lázeňství byla u nás založena města Františkovy a Mariánské Lázně. Klasicismus byl velmi oblíbeným stylem také ve Británii a odsud se rozšířil do Severní Ameriky.

Na konci klasicistního období se tvary zjednodušily, a vznikl tak styl zvaný **„Empír“**. Byla to doba Napoleonova císařství doba velké přestavby měst. Bouraly se městské hradby, protože vojenská technika byla schopna je překonat.

Romantismus 3.čtvrtina 19.století

V 19.století došlo k velkému rozvoji techniky. Stavební mat. se nově vyráběly pomocí strojů. Na stropní konstrukce se začínaly používat železné válcované profily. Používala se zdravotní keramika (umyvadla, WC mísy), lité tabulové sklo velkých rozměrů, výtahy osobní i nákladní, pokojová kamna atd. Tvarově můžeme toto období rozdělit následovně: 1.“novorománský styl-používal románské tvary kleneb, oken, vstupů, vnitřní mozaiky atd. 2.“novogotický styl“ vrátil se ke gotickým prvkům-používal se především při stavbě kostelů; 3.“novorenesanční styl“-používal prvky italské i české renesance, v českých zemích byl spojován s obdobím národního obrození Národní divadlo, Národní muzeum, Rudolfinum. 4.“novobarokní styl“-používal se u staveb venkovských kostelů, ale také palácových staveb 5.“styl, který si bere za vzor některou z východních kultur“-byl použit např.na zámku Lednice

Eklektismus (poslední čtvrtina 19.století)

V této době se styly začaly objevovat společně na jedné stavbě. Došlo k velkému rozvoji litinových železných konstrukcí. Na konci století např. ocelová konstrukce jako byla pařížská věž Ing. Eiffela a podle ní postavena petřínská rozhledna v Praze.

Secese (1890 – 1905)

Secesní stavby mají většinou plochou fasádu, která je zdobena plastickými motivy rostlin, barevnými mozaikami, sochami, ozdobným písmem, barevnými skleněnými vitrážemi, kovovým tepaným zábradlím, římsami či atikami. Z českých staveb např. Hlavní nádraží, Obecní dům, Významnou událostí z přelomu 19. a 20.stol. bylo používání železobetonu.

